

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Hovedsigtet med lovforslaget er at foretage en revision af ægteskabslovens kapitel 4 om separation og skilsmisse.

Medlemmer af Det Radikale Venstre fremsatte den 14. januar 1987 forslag til lov om ændring af lov om ægteskabs indgåelse og opløsning. (Skilsmisseret efter vold). Lovforslaget blev vedtaget enstemmigt ved 3. behandling den 7. april 1987. I Retsudvalgets betænkning blev der bl.a. fra Det Radikale Venstre givet udtryk for, at man ønskede, at der i folketingsåret 1987-88 blev fremsat et lovforslag til modernisering af separations- og skilsmisereglerne, se Folketingsstidende 1986-87 (1. samling), forhandlingerne sp. 5125, 7201, 9741 og 10119 samt tillæg A sp. 2993, tillæg B sp. 585 og tillæg C sp. 373.

Det er oplyst, at regeringen ikke agter at fremsætte et lovforslag, hvorfor forslagsstillerne fremsætter et lovforslag, der bygger på den betænkning om separations- og skilsmissebetingelser (betænkning nr. 1121/1987), som er udarbejdet af en arbejdsgruppe under Justitsministeriet.

2. Lovforslagets indhold

Adgang til separation

Efter lovforslaget skal en ægtefælle have ret til separation, uanset hvordan den anden ægtefælle stiller sig hertil.

Efter § 29 i den gældende ægteskabslov har ægtefæller ret til separation, når de mener ikke at kunne fortsætte samlivet og er enige om at søge separation. En ægtefælle har endvidere ret til separation, selv om den anden ægtefælle protesterer, hvis denne groft har forsømt familiens underhold eller groft krænket andre pligter over for ægtefællen eller børnene. Det samme gælder, hvis forholdet mellem ægtefællerne af andre grunde må anses for ødelagt, medmindre ødelæggelsen hovedsagelig beror på ægtefællens eget forhold, jf. § 30, stk. 1. En ægtefælle har endvidere ret til separation, hvis der foreligger omstændigheder, som ville give den pågældende ret til at kræve skils-

mis, jf. § 30, stk. 2. Efter gældende lovgivning er der således i princippet ikke ensidig ret til separation.

Ægteskabsudvalget foretog i begyndelsen af 1970'erne en gennemgang af praksis, der viste, at domstolene kun nægter separation i meget få tilfælde, og siden har der kun været én højesteretsdom og én trykt landsretsdom, hvor der blev frifundet for separationspåstanden.

I arbejdsgruppen var der enighed om, at der som foreslået af Ægteskabsudvalget og det norske udvalg og i overensstemmelse med finsk og svensk lovgivning bør indføres ensidig adgang for en ægtefælle til at få separation, uanset hvordan den anden ægtefælle stiller sig hertil. Der vil i alt væsentligt kun være tale om en kodifikation af allerede eksisterende praksis, og lovgivningen bør i tilfælde som det foreliggende tilpasses den praksis, som faktisk følges, således at reglerne giver et korrekt udtryk for de reelle muligheder for separation. Udviklingen i samfundet går generelt i retning af at give begge parter større selvstændighed og frihed i deres samliv. Denne udvikling bør afspejle sig i muligheden for at få separation uden hensyn til den anden parts ønsker.

Forslaget vil betyde en vigtig afdratisering af separationsagerne. Spørgsmålet om, hvorvidt der skal meddeles separation, vil ikke længere kunne give anledning til tvist mellem ægtefællerne. Det bliver således ikke nødvendigt for en part at overveje sin stilling til den andens separationsønske, og det bliver unødvendigt med detaljerede og pinagtige forklaringer i retten for at belyse årsagerne til ægteskabets sammenbrud. Motiverne bag de få frifindelsespåstande er det vanskeligt at analysere. Sagsøgte kan nære ønske om at fortsætte ægteskabet, f.eks. hvis dette har været langvarigt, ligesom religiøs tilknytning, etnisk baggrund eller hensyn til familien kan spille en rolle. Man kan imidlertid ikke se bort fra, at også andre hensyn kan være afgørende, f.eks. et ønske om at opnå en gunstigere position, når der skal forhandles eller træffes afgørelse om de vilkår, der skal gælde for separationen.